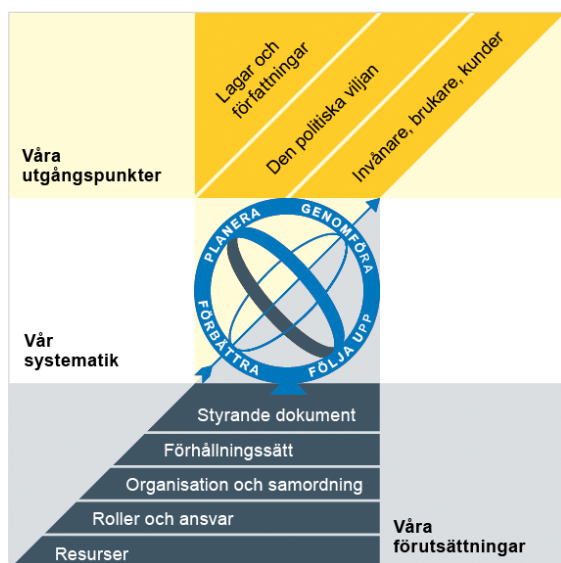

Socialförvaltningarnas rutin för hantering av egenföretagare som ansöker om försörjningsstöd

Göteborgs Stads styrsystem

Utgångspunkterna för styrningen av Göteborgs Stad är lagar och författningar, den politiska viljan och stadens invånare, brukare och kunder. För att förverkliga utgångspunkterna behövs förutsättningar av olika slag. Stadens politiker har möjlighet att genom styrande dokument beskriva hur de vill realisera den politiska viljan. Inom Göteborgs Stad gäller de styrande dokument som antas av kommunfullmäktige och kommunstyrelsen. Därutöver fastställer nämnder och bolagsstyrelser egna styrande dokument för sin egen verksamhet. Kommunfullmäktiges budget är det övergripande och överordnade styrande dokumentet för Göteborgs Stads nämnder och bolagsstyrelser.

Om Göteborgs Stads styrande dokument

Göteborgs Stads styrande dokument är våra förutsättningar för att vi ska göra rätt saker på rätt sätt. De anger vad nämnder/styrelser och förvaltningar/bolag ska göra, vem som ska göra det och hur det ska göras. Styrande dokument är samlingsbegreppet för dessa dokument.

Stadens grundläggande principer såsom demokratisk grundsyn, principer om mänskliga rättigheter och icke-diskriminering omsätts i praktisk verksamhet genom att de integreras i stadens ordinarie beslutsprocesser. Beredning av och beslut om styrande dokument har en stor betydelse för förverkligandet av dessa principer i stadens verksamheter.

De styrande dokumenten ska göra det tydligt både för organisationen och för invånare, brukare, kunder, leverantörer, samarbetspartners och andra intressenter vad som förväntas av förvaltningar och bolag. De styrande dokumenten ligger till grund för att utkräva ansvar när vi inte arbetar i enlighet med vad som är beslutat.

Styrande dokument

Kommunala
föreskrifter

Riktade
styrande dokument

Planerande
styrande dokument

Reglerande
styrande dokument

Beslutad av:
AC-nätverket

Gäller för:
SF Centrum SF Hisingen,
SF Nordost, SF Sydväst

Diarienummer:
[Nummer]

**Datum och paragraf för
beslutet:**
230427

Dokumentsort:
Rutin

Giltighetstid:
Tills vidare

Senast reviderad:
[Datum]

Dokumentansvarig:
Processledare enheten för
kvalitet

Bilagor:

- 1.Exempel på domar
- 2.Ordlista egen företagare
- 3.Resultat och balansräkning – förklaringar och exempel

Innehåll

Inledning	4
Syftet med denna rutin	4
Vem omfattas av rutinen	4
Rutin	4
Utredningsförfarande	4
Handlingar utifrån företagsform	5
Om företaget är vilande	5
Om företaget är sålt eller avvecklat.....	5
Om klienten uppger att företaget har gått i konkurs	5
Bedömning av rätten till ekonomiskt bistånd.....	6
Klienter som har fått starta eget-bidrag från Arbetsförmedlingen	6
Bilaga 1	7
Bilaga 2	8
Bilaga 3	10

Inledning

Syftet med denna rutin

Syftet med rutinen är att Socialförvaltningarna ska ha en gemensam rutin och ett gemensamt förhållningssätt gällande utredningsförfarande och beslutande om ekonomiskt bistånd avseende personer som har eget företag.

Vem omfattas av rutinen

Denna rutin gäller tillsvidare för medarbetare som arbetar med ekonomiskt bistånd i Göteborgs Stads socialförvaltningar.

Rutin

Denna rutin gäller personer som har eller har haft ett aktivt företag under det senaste året. Exempel på företagsformer är aktiebolag, enskild näringsverksamhet och handelsbolag.

I Socialstyrelsens handbok för ekonomiskt bistånd går det att läsa att från socialtjänstens utgångspunkt innebär att företag i många fall är en realiserbar tillgång.

Socialtjänstens utgångspunkt kan alltså vara att ställa samma krav på dessa personer som på övriga biståndssökande med bristande försörjning, det vill säga att ställa sig till arbetsmarknadens förfogande.

Utredningsförfarande

När en företagare kontaktar socialtjänsten för ansökan om ekonomiskt bistånd ska en utredning kring personens privatekonomi göras på samma sätt som vid alla andra ansökningar.

- Hur har den enskilde försörjt sig fram tills idag?
- Vad har den enskilde för privata tillgångar och medel?
- Har den enskilde realiserbara tillgångar i företaget som kan avyttras?

Utöver de handlingar som alltid begärs in vid nybesök, begärs följande handlingar in oavsett företagsform:

- Registreringsbevis eller avregistreringsbevis för egen företagare där namn på företaget framgår
- Skattedeklarationer med momsdeklaration (om momsregistrerad) och F-skatt/A-skatt
- Kontoöversikt över företagskontona
- Kontoutdrag för alla företagskonton - 3 månader bakåt i tiden.
- Ansökan om ersättning från Småföretagarnas A-kassa/Alfa-kassa.

Handlingar utifrån företagsform

Om företaget är något av nedanstående företagsformer så begärs ytterligare handlingar in utifrån företagsform.

Enskild firma

- Årsbokslut/skattedeklaration med näringsbilaga (taxeringsuppgifterna är offentliga uppgifter och kan fås på Skatteupplysningen 0771–567 567 eller via blankett "hämta företagsinformation" som finns på Skatteverkets hemsida).
- Näringsbilaga (NE-bilaga). Framgår på sida två i den enskildes personliga inkomstdeklaration. Där framkommer allmänna uppgifter, balans- och resultaträkning, skattemässiga justeringar och övriga uppgifter om enskild firma.

Aktiebolag (AB) och ekonomisk förening

- Senaste årsredovisning (alltid inlämnad till Bolagsverket)

Handelsbolag (HB) & Kommanditbolag (KB)

- Senaste årsredovisning (endast om minst en juridisk person är delägare annars årsbokslut)

Om företaget är vilande

Det går inte att anmäla till Bolagsverket att ett företag är vilande, utan registreringen i aktiebolagsregistret finns kvar även om företaget inte har någon verksamhet. Att ett företag är vilande innebär enbart att ingen verksamhet bedrivs. Att ingen verksamhet finns leder alltså inte till att företaget automatiskt avvecklas eller avregistreras utan det kan fortsatt finnas tillgångar som företaget har.

Om företaget är sålt eller avvecklat

Avveckling och försäljning av företag går vanligtvis att se i individens deklaration. Det framkommer om individen har gått med vinst eller förlust på sida 1 i den personliga deklarationen oavsett företagsform. Det bör utredas om det genererat i vinst för den enskilde och i isåfall i vilken utsträckning.

Om klienten uppger att företaget har gått i konkurs

Ifall företaget gått i konkurs behövs inte ovanstående underlag. Sökande ska då i stället inkomma med underlag som styrker konkurs från konkursförvaltare såsom dom från Tingsrätten. Det går att se om företag är aktivt eller när det avregistrerades "sök företag- sök företagsinformation" på Bolagsverkets hemsida.

Bedömning av rätten till ekonomiskt bistånd

Företagare är inte uteslutna från rätten till ekonomiskt bistånd. Försörjningsstöd ska emellertid inte vara ett bidrag under en tid då ett företag inte ger tillräcklig lönsamhet, då det i så fall skulle kunna utgöra stöd till näringsverksamhet. Innan eventuell rätt till bistånd kan finnas behöver den sökande normalt sätt:

- Ta ut avtalsenlig lön/eget uttag från företagskontot
- Avveckla verksamheten
- Registrera sig på Arbetsförmedlingen och aktivt söka arbete
- Ansöka om ersättning från Småföretagarnas A-kassa eller Alfa-kassa

En individuell bedömning ska göras i varje enskilt fall. Bistånd kan beviljas vid vissa undantag såsom:

- Vid akut eller tillfälligt behov av bistånd (begär in kontoöversikt och kontoutdrag från alla konton inklusive företagskonton)
- Under tiden företagaren uppbär "starta eget bidrag" (aktivitetsstöd) från Arbetsförmedlingen (sex månader). Se nedan.

Klienter som har fått starta eget-bidrag från Arbetsförmedlingen

Den som är arbetssökande och har goda förutsättningar att driva ett företag kan få starta eget-bidrag, något som Arbetsförmedlingen kallar stöd till start av näringsverksamhet. Stödet ges i form av aktivitetsstöd månadsvis i 6 månader. Om man har en dokumenterad funktionsnedsättning kan man även söka ett extra ekonomiskt stöd vid starten så kallade bidrag till uppstartskostnader.

Ekonomiskt bistånd kan utgå under max 6 månader i dessa fall. Den sökande ska dock lämna in underlag gällande företagets faktiska ekonomi.

Bilaga 1

Exempel på domar:

Kammarrätten i Jönköping 2021-12-20, mål nr 1479-21

Företagare är inte uteslutna från rätten till ekonomiskt bistånd. Försörjningsstöd är emellertid inte tänkt att vara ett bidrag för en tid då ett företag inte ger tillräcklig lönsamhet då det i så fall skulle kunna utgöra stöd till näringsverksamhet. Normalt sett måste därför en enskild som driver ett företag som inte möjliggör ägarens försörjning avveckla verksamheten och aktivt söka arbete innan rätt till bistånd kan finnas. En individuell bedömning i varje enskilt fall ska dock göras. Det har inte framkommit att ansökan om försörjningsstöd har motiverats av något akut nödläge eller någon annan oförutsedd omständighet. Det framstår snarare som att ansökan beror på att det inte har varit möjligt att försörja sig på verksamheten.

Kammarrättsdom, Målnr/Dnr 1998-2566

Ansökan om ekonomiskt bistånd ansågs ej kunna avslås enbart på den grunden att sökanden var egen företagare och att ekonomiskt bistånd inte skall utgå för att finansiera affärsverksamhet. Kammarrätten menar på att ekonomiskt bistånd bör i princip inte utgå till att finansiera affärsverksamhet. Något lagligt hinder för egna företagare att erhålla ekonomiskt bistånd föreligger dock inte. Det åligger emellertid den egna företagaren att i första hand ta ut avtalsenlig lön eller att ställa sig till arbetsmarknadens förfogande.

HFD, Målnr/Dnr 1997-2189

Egenföretagare ansågs inte ha rätt till försörjningsstöd trots att han påstods sakna möjlighet att ta erforderlig lön, att hans företagsamhet brutit en långvarig arbetslöshet samt att företagsstöd hade utgått. Hänsyn togs till att företaget hade drivits i två år samt att något nödläge eller rehabiliteringsbehov

Bilaga 2

Ordlista egna företagare

Nedan följer ett urval av vanligt förekommande begrepp. Saknar du något begrepp gå till en av Bolagsverkets ordlistor som du hitta här: <https://bolagsverket.se/ord/ordlista/ordlista-1.11128>

<https://www.verksamt.se/om-verksamt/ordlista>

Aktiebolag - företagsform där delägarna som huvudregel inte har personligt ansvar för företagets skulder. Ett aktiebolag är en juridisk person. I vissa fall kan styrelsen eller delägarna ha personligt ansvar

Aktiekapital - pengar eller egendom som behövs för att starta ett aktiebolag

Avtalsenlig lön, aktiebolag - Den som har ett aktiebolag kan vara anställd i den egna verksamheten. Så länge man tar ut lön eller andra förmåner betraktas man som anställd. Därför måste aktiebolaget vara registrerat som arbetsgivare, även om företagaren är den enda som arbetar för företaget. Den avtalsenliga lönen ligger till grund för andra sociala förmåner därmed bör vi utreda om klienten kan ha rätt till A-kassa/Alfakassa samt begära in arbetsgivarintyg där lön framkommer.

Balansräkning - redovisning av tillgångar, skulder och eget kapital vid ett visst tillfälle, vanligtvis sista dagen på räkenskapsåret.

Eget kapital - tillgångar minus skulder och avsättningar i företagets bokföring

Ekonomisk förening - förening som driver ekonomisk verksamhet som medlemmarna deltar i och drar nytta av. Medlemmarna har som huvudregel inte personligt ansvar för föreningens skulder. Ekonomisk förening är en företagsform.

Enskild näringsidkare - person som själv driver och ansvarar för ett företag. Personligt ansvarig för företagets skulder. En enskild näringsidkare är inte en juridisk person. Registreras med personnummer.

Enskild näringsverksamhet - företag som en person själv driver och ansvarar för. Enskild näringsverksamhet är en företagsform.

Fast egendom - är jord. Fast egendom indelas i fastigheter. Allt som inte är fast egendom är lös egendom.

Fysisk person - privatperson (människa med personnummer). Motsatsen till juridisk person (ett företag eller en förening med organisationsnummer).

Företagsform - typ av företag. Exempel på företagsformer är aktiebolag, enskild näringsverksamhet och handelsbolag.

Företagsinteckning - inteckning i företagets tillgångar och näringsverksamhet Exempel på tillgångar som kan användas som säkerhet är maskiner och varulager

Funktionärsuppdrag - Gemensamt för alla funktionärsuppdrag är att det är ett ideellt engagemang och alltså ingen anställning. Som funktionär brukar man i regel få någon form av ersättning/arvode.

Handelsbolag - företagsform där delägarna har ett personligt, obegränsat och gemensamt ansvar för företagets skulder.

Styrelse - Alla aktiebolag ska ha en styrelse med en eller flera styrelseledamöter. Styrelsen ska bland annat:

- leda företagets verksamhet
- kalla aktieägarna till bolagsstämma
- ansvara för att skatter och avgifter betalas in
- se till att upprätta årsredovisning varje år och skicka in den till Bolagsverket, i de fall när det krävs, tillsammans med revisorns revisionsberättelse.

Styrelseuppdrag – Det är styrelsen som leder företagets verksamhet. Det innebär att om man har ett styrelseuppdrag finns det ett formlost uppdragsavtal med aktiebolaget. En klient som står registrerad som styrelseledamot eller styrelsesuppleant har rätt till arvode av bolaget.

Om styrelsen har färre än tre styrelseledamöter ska det finnas minst en styrelsesuppleant.

Den minsta styrelsen som ett aktiebolag kan ha är en styrelse som består av:

- en styrelseledamot
- en styrelsesuppleant.

Uttag/Eget uttag - I en enskild firma heter det inte lön när en företagare tar ut pengar. Det heter i stället eget uttag. Allt man tar ut i handen och använder privat heter eget uttag. Eget uttag får man göra när man vill under året och man betalar ingen skatt eller avgift när man gör själva uttaget. Uttag kan man se på företagets kontoutdrag.

Bilaga 3

Resultat- och balansräkning

En *resultatrapport* är en rapport som visar verksamhetens intäkter och kostnader. Skillnaden som finns mellan intäkterna och kostnader för en specifik period visar företagets resultat.

Intäkter – kostnader = Resultat

En *balansräkning* är en redovisning av tillgångar, skulder och eget kapital vid ett visst tillfälle, vanligtvis sista dagen på räkenskapsåret. En *balansrapport* visar statusen i verksamheten vid en viss tidpunkt. Den huvudsakliga skillnaden mellan en balansrapport och en balansräkning är att en **balansrapport är specificerad på kontonivå**, medan en balansräkning är en mer övergripande sammanställning för en period.

Det egna kapitalet är skillnaden mellan företagets *tillgångar* och *skulder*. I balansrapporten summeras skulder och eget kapital. Summeringen ska sedan stämma överens med tillgångarna, det vill säga skulder och eget kapital ska balanserna med tillgångar.

- Ett saldo i balansrapporten som avser första datumet i en period, till exempel 1 januari, kallas *ingående balans* (IB).
- Ett saldo i balansrapporten som avser sista datumet i en period, till exempel 31 december, kallas *utgående balans* (UB).

Summa tillgångar och **summa eget kapital och skulder** måste alltid vara lika stora i varje balansräkning.

Summa tillgångar = Summa eget kapital och skulder

Förändringen i Eget kapital mellan två balansräkningar = Vinsten (eller förlusten) i resultaträkningen för samma period

Exempel Företag AB

När Företag AB startades hade ägaren sparat ihop egna medel om totalt 2 miljon kronor. Då ägaren ensamt gick in i företaget med medel om 2 miljoner framgår dessa under **aktiekapital**. Ägaren har dessutom tagit ett lån om 80 000 kronor för att finansiera utrustning. Lånet framgår under **långsiktiga skulder**. Summan för lån och aktiekapital framgår under **kassa**.

2022-01-01 TSEK		Ingående balans	
Tillgångar		Eget kapital och skulder	
Anläggningstillgångar		Eget kapital	
Immateriella anläggningstillgångar		Aktiekapital	2000
Varumärke	0	Balanserade vinstmedel	0
Patent	0	Summa eget kapital	2000

Materiella anläggningstillgångar		Skulder	
Mark	0	Kortfristiga skulder	0
Maskiner	0	Långfristiga skulder	80
Ackumulerad avskrivning	0	Summa skulder	80
Summa anläggningstillgångar	0	Summa eget kapital och skulder	2080
Omsättningstillgångar			
Varulager	0		
Kassa	2080		
Summa omsättningstillgångar	2080		
Summa tillgångar	2080		

När ägaren i februari 2022 köpte **utrustning (maskiner)** om 80 000 kronor adderas dessa till balansräkningen i form av materiella anläggningstillgångar, samma summa subtraheras från kassan. För att kunna bedriva sin verksamhet köpte ägaren **mark** för 1,5 miljoner kronor samt tog **patent** för sin idé om 50 000 kronor. Resterande 450 000 kronor i kassan investerades i **råvaror**.

2022-12-31 TSEK Utgående balans			
Tillgångar		Eget kapital och skulder	
Anläggningstillgångar		Eget kapital	
Immateriella anläggningstillgångar		Aktiekapital	2000
Varumärke	0	Balanserade vinstmedel	0
Patent	50	Summa eget kapital	2000
Materiella anläggningstillgångar		Skulder	
Mark	1500	Kortfristiga skulder	0
Maskiner	80	Långfristiga skulder	80
Ackumulerad avskrivning	0	Summa skulder	80
Summa anläggningstillgångar	1630	Summa eget kapital och skulder	2080
Omsättningstillgångar			
Varulager	450		
Kassa	0		
Summa omsättningstillgångar	450		
Summa tillgångar	2080		